

ΓΙΑ ΤΗΝ „ΕΣΤΙΑ“

Αγαπητέ «Νουμά»,

«Η «Εστία» γράφει: κάτι για πάντα δικούς μας κυρίους που είναι σήμερα μεγάλοι μηχανικοί της Εύρωπης. Δεν άμφισβηλλω πως είναι αλήθεια. Αυτό όμως, θαρρώ, δε μας επιφέρει τη φήμη που έχουμε ως παπατρέχες και τελαλοφύτες οι πώτεροι μας, ποιος λίγο ποιος πολύ, χάρη στο παιδαγωγικό μας σύστημα.

«Ήθελα ως τόσο να ξέρω, που μάθανε γράμματα οι πέντε εκείνοι κύριοι.

«Όσο για την αλλαγή που μου έκαμε η «Εστία» στο όνομά μου, που «δεν άφησε» δηλαδή στην Καθαρεύουσα, «Αργύριος Έπτακλιτής» —δεν μπορώ να πω πως δεν είναι κάπως νόστιμη. Αυτό όμως το χωράει είναι πικνόντα επειδή μπορούσε κανείς ξάφνα να ξανακάνει τη νοστιμιά και να προσφέρει και τόνομα της «Εστίας» όπως θα το πρόσφεραν οι αρχαίοι, δηλαδή με τη δασεία άκουσής, —και τότες τρέχα γύρευε!

Δικός σου
ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΕΠΤΑΚΛΙΤΗΣ

ΚΑΙ ΛΙΓΑ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ

Φίλτατε «Νουμά»,

Πολύ χάρουμε που βλέπω τους συντάχτες σου να προδεύουν μέρα με τη μέρα στην έθνική μας τή γλώσσα. Και θα προδεύουν μεθαια ακόμη. «Ας μου δώσουν όμως την έθνη να τους πικραλέσω να προσέχουν λίγο και στην ορθογραφία. Θα μου πης πως αυτά είναι σχολαστικά, μα έλα που χρειάζονται! Σήμερα θα τους μιλήσω για ένα λάθος που, τί να σου πω, πολύ με πειράζει.

Οι περισσότεροι γράφουν 'ς τόν, 'ς τήν, αντίς στον, στην. Είναι αλήθεια πως το στον έγινε από το εις τόν, αλλά το στον αυτό είναι πλέον μία λέξη, είναι πρόθεση, και οι λέξεις δε χωρίζονται. Και έπειτα για να χωρίσουμε το 'ς εκείνο θα πη πως τί λογαριάζουμε για λέξη δημοτική, παρθεχόμεστε δηλαδή την πρόθεση εις. Αλλά στη δημοτική εις δεν υπάρχει. Κι' αφού δεν υπάρχει το έλο, δε μπορούν φυσικά να υπάρχουν και τα μέρη. Λοιπόν στην Αθήνα, στην Πόλη, κι όχι 'ς την Αθήνα, 'ς την Πόλη.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ

θάτανε ή ποίηση χωριστή από την άγανη. Δε βλέπουμε στον Όμηρο, δε βλέπουμε στους τραγικούς δε βλέπουμε στους άρχαίους, να τραγουδούν ποιητής, να όνειρέβεται άθάνατα έργα για το χατίρι μιας γυναικός. Όληση, καμιά γυναίκα δεν τους δίνει, κανέναν έμπνευσμό! καμιά γυναίκα δεν τους οδηγεί, δεν τους παρασπίνει, ψυχή και σόκα, την Ίδέα. Κι' απότ' υς: τ'όμνηε ό Ντάντες. Κι' από τόν Ντάντε, όσο κι από τόν Όμηρο, μπορεί μάλιστα περισσότερο, βχσάει κάθε σημερινή φιλολογία. Τόσο είναι αλήθινό πως άλλη πηγή από την ποίηση δεν έχει ό άνθρωπος ό νοός! Κταλάβαμε κι' όλας: πως ποίηση δεν πρέπει να λέμε μόνο τους στίχους. Ποίηση θα πούμε και το ρομάντσο. Είναι ποίηση κ' ιστορία συνάμα. Το ρομάντσο κατέκτησε πιστή φωτογραφία που καλήτερις από ζουγράφια, δίχως να μάς κολακεί, μάς δείχνει, δείχνει στο έθνος το πρόσωπό μας, όπως είναι. Δεν πρέπει να καταφρονούμε το ρομάντσο. Μερικοί το παίρνουν για λαφρία φιλολογία, για διασκέδαση μίς ώρας, μίς στιγμής. Σ' ένα μόνο συμφωνώ μαζί τους, πως το ρομάντσο κάλλικ να μην είναι βρετό, άν και στην Έβρώπη σπουδαίοι μυθιστοριογράφοι μάς έβανε πως κι' απότ' δεν πειράζει. Έκεί διαβάζονται και τα βρετά. Και τόντις, ό σκοπός του μυθιστοριογράφου είναι να σου παρουσιάση την αλήθεια, κ' έτσι να σε κάμη να συλλογιστής για

Τόση κατάχρησι αλόγιστη των παρασάμων γίνεται ώστε άργά και πού να δοθί και σε κανένα που νάξίξη τόν κόπο.

Σε τέτοια περίστασι δε λέμε: «ό κ. τάδε έτιμύθη διά παρασάμου», αλλά «ό κ. τάδε έτιμύσε το παράσημο».

Τό τελευταίο μπορούμε να το πούμε και για το άγαπητό μας 'Ι. Γιαννίδη του Υπουργείου της Παιδείας που παρατημοφορήθηκε προχτές.

Και χωρίς το διακριτικό αυτό σημείο, που το οορύνε τόσο και τόσο, ό άγαπητός μας Γιάνκος και διακρινότανε και θα διακρίνεται πάντοτε στην ύπηρεσία, ως ένας από τους λίγους εύτυνηδύτους υπαλλήλους που έχουμε.

Ό κ. Καζάκης, λένε, έβπε στο λόγο που έβγαλε στο Δημ. Θέατρο:

«Τήν άνοιξι πρέπει να πάρτε όλοι από ένα ντουφέκι στα χέρια!...»

Κ' ένας από κάτω από την πλατεία του Θεάτρου έπρόσθεσε:

«Και ή άφεντιά σου να πάρης ένα λόγο και να τραβήξης μπροστά!»

Δημοσιογραφική έπιτυχία από τις σπάνιες ήτην αυτό που σκάρωσε ή «Εστία» στο κ. Δέλτα Δεληγιάννη και τή συμφορά του.

Να τους άποκαλύψη δηλ. μ' έπίσημα έγγραφα, το πατριωτικώτατο σχέδιο που είχαν να εκδίσουν την Έλλάδα ληστρικώτατα.

Και ή τλήμων Βορβόρανα δεν έπαψε, και ύστερ' έπ' αυτά άκομα, να τόν περιμένη ως Μεσσία της!

Στο τελευταίο συλλέξιο της ή «Διάπλασι» έδημοσίευσε το περίφημο Σύνταγμά της, το όποιον από μεγάλη της μετριοφροσύνη άποκαλεί «έδηγόν ξεπαθώματος κλπ. κλπ. κλπ.».

Άκούστε και το πρώτο άρθρο του: «Ό παρών όδηγός καταργεί πάντα προηγούμενον».

Α' αυτό έμπορεί να συμπαρήν κανέναν πως και φέτος άναθεωρήθηκε το Σύνταγμά της, χωρίς να ζητηθή κατά τύπους ή έδεια της Βουλής, ή καμιάς άλλης Άρχής άρμοδιότερας.

Έγρήφης κάπου προχτές ότι μεταξύ των ύποψήφίων για τή θέσι του διευθυντού του Βκσ. Θεάτρου είναι κι' ό κ. Καλαποδής της «Σαπρούς».

Κάποιος λοιπόν που το διάβασε, έτρεξε να τόν συχαρή.

Μα ό κ. Σαπρός από το ύψος του φιλολογικού του θαδών του άπάντησε.

«Και τή θέσι του προέδρου της Ακαδημίας να μου προσφέρουν, θα το σκεθώ πολύ άν πρέπει να τήν δεχτώ!» Φκτασθήτε!

Κ' ένα μικροσκανδαλάκι δημοσιογραφικό:

Ανακαλύφθηκε πως ένας πατριωτικώτατος δημο-

τήν ψυχή και για τόν έθρωπο. Αμα βαριέσαι τέτοιο ρομάντσο, θα βαρεθής κάθε αλήθεια και κάθε σκέψη.

Έμεις οι καημένοι κοπιάζουμε για να σας γλυντίσουμε όλες κι όλους ως και με την αλήθεια. Πόσες και πόσες αλήθειες δεν έχουμε ακόμη να σας ξετυλίξουμε στα βιβλία μας! Πώς δεν κοιτάζουμε τή σημερινή μας τήν κοινωνία; Πώς δεν κοιτάζουμε το Ρωμίο; Κάθε Ρωμίο που θα ψυχολογήσουμε θα μάς πλουτίση και μ' ένα καινούριο πρωτότυπο ρομάντσο. Από και θα μάς βγούνε Τολστόηδες, Μπαλζάκηδες και Φλωμπέρηδες, που καλό θάτανε να τους ξεχνούσαμε κάπου κάπου, για να προσέξουμε και στους δικούς μας, τους τιποτένιους. Είναι το ρομάντσο έργο έθνικό, έθνικό και το διαβάσμα του. Να σας άνοιξω τήν καρδιά μου; Γιατί όχι; Το ξέρω πως τα βιβλία μου μεγάλα πράματα δεν είναι. ως τόσο είναι ρωμαίικα και Ρωμίου ψυχολογούνε. Τόχω κρύφιο καημό και παράπονο που ό Γιαννίρης, το άγαπημένο μου το παιδί, πέρασε σάν άπαράττης. Και για ποιά λόγο; Για τήν άνεμελιά της. Δε μάς μέλει ούτε για τή γλώσσα μας ούτε λοιπόν και για τήν ψυχή μας τή ρωμαίικη. Αχ! ή ρωμαίικη ψυχή! Πρέπει και στα ρομάντσα και στη ζωή να τήν άγαπούμε. Πρέπει να τήν άγαπάτε και σεις οι γυναίκες. Τί γλυκό που είναι τόνομα Ρωμισούνη! Στην ξένη γίς, μέσα στους ξένους, όταν άξαφνα δυό

σιογράφος ήταν διορισμένος επί Ράλλη... χαρτοδέτης στο Έθνικό τυπογραφείο.

Κι' ό δημοσιογράφος αυτός θά'χη γράψει τρία διετακατομύρια τουλάχιστον, άρθρα και χρονογραφήματα καυτηριάζοντας δριμύτατα και πατριωτικώτατα τους θεσιθής και τους άγομίστους.

Κι' έπειτα φωνάζουμε πως ή Πολιτεία δεν ύποστηρίζει τους λογίους μας.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

«κ. Έδμερινίδη, Ό,τι θέλει μπορεί να γράφη ό κ. Πολύβιος Κουρούνης. Να δε ή όρα τώρ κ. να πείσουμε κι' αυτόν πως οι δημοικιστάι δεν είναι ούτε φρενοβλαβείς ούτε προδότες, καθώς τους όνομάζει στο πολύκροτο άρθρο του. Μα τέτοιους σάν και λόγου του, μονάχα ό κ. Χατζήβας μπορεί να τυχρήτση που τ'έχει άρθωνα τα δικολαβικά έπιχειρήματα. —κ. Ανάποδο Περιττό να γίνη τότος λόγος για τόσα κομικά πράγματα. Γι' αυτό δεν δημοσιεύουμε και το άρθρο σας. Άρκει ότι ή έφημερίδα (ό «Χρόνος», θαρρώμε) από κάτω από τις ύπογραφές των ψηφισαμένων τα συχαρήκια τους τα θερμώτατα στον κ. Μιστριώτην, έδημοσίευσε μια έδγη για τήν πανούκλα της Αλεξάντρας. Πανούκλα της Αθήνας κ' ή περίφημη αυτή έταιρία προς ρεζίλεμα των άοράτων δραμάτων και πάει λιοντας. —κ. Σαράβω. Ό φίλος σας κ. Δ. Αναστατόπουλος; ό Κεχηνάιος έξακολουθεί άποκαλύπτει τή συνωμοσία μας στον «Comier d' Orient» με τα φλογερά άρθρα του. Δεν το γράφετε δυό λόγια να πύξη; Θ' άναγκαστούμε στο τέλος να πούμε πως προχτές άκόμα ήρθε στο γραφείο μας έκτείνοντας να το δημοσιεύσουμε στον «Νουμά» —στ' όργανον τών προσώτων—μια πολύκροτη κοινωνική μελέτη του και πως κάποτε ήγγαινε στού προδότη Παλαμά το σπίτι κ' έδάβαζε πολυτέλεια και έξωφρενικά εύθυμογραφήματά του που άκόμα τα θυμόμαστε και γέλαμε. Η τού λέτε λοιπόν τού Κεχηνάιου σας να πύξη ή τα γράφομε έλ' αυτό, κι' άλλ' άκόμα και τού το σφαλούμε μες το άπύλωτό του.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ γνωστοποιεί

ότι κατετέθη παρ' αυτή τήν άπαύτουμένον ποσόν διά τήν πληρωμήν του τοκομεριδίου λήξεως 1911 Ιανουαρίου 1904 τών εξής Έθνικών Δανείων:

5 ο/ο 1881	πρός φρ. χρ. 4.—
5 ο/ο 1884	» » » 4.—
4 ο/ο 1887 (Μονοπωλίων)	» » » 4.—
5 ο/ο 1893 (Κεφαλαίωσ.)	» » » 2.30
4 ο/ο 1902 (Έλλ. Σδ.)	» » » 10.50

Έν Αθήναις τή 3 Δεκεμβρίου 1903

(Έκ του γραφείου)

Ρωμιοί ένταμώνονται και το νοιάθουνε —«Ρωμίοι; ρωτά ό ένας» — «Σάν και σένα Ρωμίοις, τού λέει ό άλλος» —κ' ή καρδιά τους φουσκώνει και χύνονται στην άγκαλιά ό ένας τού άλλουνοσ και μυστικό δεν έχουνε άνάμεσά τους, έπειδή κ' οι δύο τους είναι Ρωμιοί και μόνο που τήν έβανε τή λέξη, τα έβανε όλα. Ρωμίοι είστε και σεις οι γυναίκες. Από τή ρωμισούνη, από το ρωμαίικο το αίμα, τώ μαννάδα σας το αίμα και τήν ψυχή, έχετε, όσες έχετε, και τήν παύση σας. Να τή βαστάτε σά φυλαχτό. Έμεις τες χρωστούμε τής Ρωμισούνης, που θα πη πατριωτισμός, τα πιο μεγάλα μας ιδανικά. Δουλεύουμε για τήν Έλλάδα κ' ίσως μια μέρα ή Ρωμισούνη όλη, όπως στο τέλος του βιβλίου μου άφτουνοσ, γενή μια Έλλάδα και μόνη. Μια μέρα θα καταλάβη κ' ή Έλλάδα το σκοπό μας, θα καταλάβη πως σά βγήκαμε να θεμελιώσουμε τήν έθνική τή γλώσσα, θεμελιώσαμε συνάμα και τήν ένότητα τήν έθνική. Έσεις το ξέρετε κι' από τώρα τή γυρεύουμε και τί κάνουμε. Για τούτο και γώ θέλω να σας άφιερώσω ένα βιβλίο που κι' απότ' σάν όλα ταλλα, γράφηκε μόνο και μόνο για τήν Ίδέα.

Ό φίλος σας

ΨΥΧΑΡΗΣ

Τετάρτη, 21 τ' Αη Δημήτρη-Κεριακή, 22 τού Σποριά, 1903.